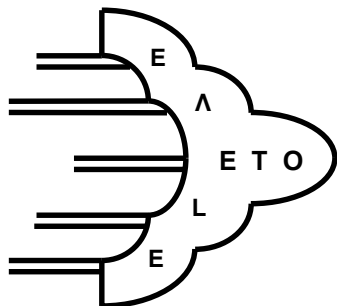

Κωδικός: 3650

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδαύρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Αρτέμιδος 6 & Επιδαύρου, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6974754302

Τηλεομ.: 210 8068299, 210 8662069

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.89 Μάρτιος – Απρίλιος 2008

ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Η 4^η Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία και τα Διεθνή Βραβεία Ορολογίας

Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και η Οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό (UNESCO) ανακήρυξαν το 2008 ως Διεθνές Έτος Γλωσσών. Στο πλαίσιο των σχετικών εκδηλώσεων θα διοργανωθεί στον Καναδά (Ottawa/Gatineau) – με την υποστήριξη της Διεθνούς Ομοσπονδίας Μεταφραστών (FIT) και του Συμβουλίου Καναδών Μεταφραστών, Ορολόγων και Διερμηνέων (CTTIC) – Εβδομάδα Ορολογίας με μια σειρά από σημαντικές εκδηλώσεις. Μια από αυτές είναι η 4^η Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία που θα πραγματοποιηθεί στις 7 και 8 Οκτωβρίου στο Πανεπιστήμιο του Κεμπέκ (*Université du Québec en Outaouais* – UQO).

Οι Σύνοδοι Κορυφής για την Ορολογία διοργανώνονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας (EAFT). Είναι η πρώτη φορά που η κορυφαία αυτή εκδήλωση διοργανώνεται εκτός Ευρώπης. Οι τρεις προηγούμενες πραγματοποιήθηκαν: στις Βρυξέλες το 2002, στη Βαρκελώνη το 2004 και πάλι στις Βρυξέλες το 2006. Στη διοργάνωση της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής για την Ορολογία (<http://www.uqo.ca/sommetaet2008/>) συνεργάζεται με την EAFT και το Γραφείο Μετάφρασης του Καναδά (που είναι μέλος της).

Σκοπός της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής είναι να ενθαρρύνει τους μονόγλωσσους, δίγλωσσους και πολύγλωσσους ορολόγους και ορολογικές οργανώσεις για πιο στενή συνεργασία στο μέλλον καθώς επίσης και να τους στρέψει την προσοχή στα κλειδικά θέματα της γλωσσικής και πολιτισμικής διαφορετικότητας στο συγκείμενο των καινοτομικών εταιρισμών που ήδη υπάρχουν.

Οι κύριοι αντικειμενικοί στόχοι είναι:

- Να ανοιχτεί η Σύνοδος Κορυφής για την Ορολογία και σε άλλες ηπείρους με τη διοργάνωσή της για πρώτη φορά εκτός Ευρώπης,
- Να προβληθεί η ευρωπαϊκή ορολογική εμπειρογνώση σε μια διαφορετική παγκόσμια σκηνή,
- Να ενθαρρυνθεί η δικτύωση μεταξύ των ορολόγων της Βόρειας και Νότιας Αμερικής και εκείνων από άλλες χώρες και
- Να παρακινηθούν νέες εταιρισμικές πρωτοβουλίες, τόσο μεταξύ μεμονωμένων χωρών όσο και μεταξύ των ηπείρων.

Η κεντρική ιδέα της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής για την Ορολογία είναι ο «Εταιρισμός» (Partnership): αυτό ακριβώς δηλώνεται με τον «υπότιτλό» της που έχει χαρακτηριστικά συνθήματος:

στα γαλλικά: *S'unir pour créer,*
στα αγγλικά: *Bringing People and Ideas Together,*
στα ισπανικά: *Unirse para crear,*
και ελληνικά: *Η δημιουργία εν τη ενώσει.*

Η EAFT επιθυμεί αυτή η Σύνοδος να εστιάσει το ενδιαφέρον ιδιαίτερα σε καινοτόμες πρωτοβουλίες που είναι σε εξέλιξη ή υπό σχεδιασμό μέσω εταιρισμών μεταξύ διαφορετικών πανεπιστημίων,

κυβερνήσεων, βιομηχανιών, χωρών και άλλων οντοτήτων. Επομένως, κατά την επιλογή των ομιλητών θα ληφθεί ιδιαίτερα υπόψη ο συνδυασμός δύο στοιχείων: *εταιρισμού* και *καινοτομίας*.

Οι θεματικές ενότητες της Συνόδου στις οποίες θα ενταχθούν οι ανακοινώσεις είναι: *εκπαιδευτικοί εταιρισμοί, πολυτομεακοί εταιρισμοί, πολυγλωσσικοί εταιρισμοί* και *εταιρισμοί ορολογικής επαγρύπνησης*.

Περισσότερες πληροφορίες καθώς επίσης και το προκαταρκτικό πρόγραμμα της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής υπάρχουν στην ιστοσελίδα της: <http://www.uqo.ca/sommetaet2008/>

Διεθνή Βραβεία Ορολογίας

Στη διάρκεια της τελευταίας συνεδρίας της 4^{ης} Συνόδου Κορυφής για την Ορολογία θα γίνει και η τελετή απονομής των Διεθνών Βραβείων Ορολογίας (International Terminology Awards).

Τα Διεθνή Βραβεία Ορολογίας (ITAs) τα προκηρύσσει η EAFT σε συνεργασία με την Ένωση Ορολογίας και Μεταφοράς Γνώσης (GTW) και με το Διεθνές Δίκτυο Ορολογίας (TermNet). Τα βραβεία αυτά έχουν κυρίως στόχο την υποστήριξη μελλοντικών ορολογικών δραστηριοτήτων, μέσω της προβολής του έργου νέων ερευνητών.

Γίνονται δεκτοί υποψήφιοι από όλο τον κόσμο. Η αξιολόγηση των διατριβών και/ή πονημάτων που θα υποβληθούν θα γίνει με γνώμονα την πρωτοτυπία και τη συμβολή κάθε έργου στην ανάπτυξη της εφαρμοσμένης έρευνας στο πεδίο της Ορολογίας.

Τα Βραβεία χορηγούνται βάσει του «Κανονισμού των Διεθνών Βραβείων Ορολογίας» (Πληροφορίες και Κανονισμός στα αγγλικά: <http://www.eaft-aet.net/en/prix-de-terminologie/> και στα ελληνικά: http://www.eleto.gr/download/ForeignNews/ITA-Regulations_EL.pdf).

Οι υποψηφιότητες πρέπει να αποσταλούν στην EAFT πριν από τις 9 Ιουνίου 2008.

Η ΕΛΕΤΟ μπορεί να προτείνει στην EAFT και να υποστηρίξει μία υποψηφιότητα για κάθε Βραβείο. Αν κάποιος ερευνητής, στον ελληνόγλωσσο χώρο, ενδιαφέρεται να υποβάλει εργασία του που πληροί τις προϋποθέσεις του σχετικού Κανονισμού και αφορά ή έχει εφαρμογή και στην ελληνική γλώσσα και ορολογία, μπορεί να συνηγορήσει με την ΕΛΕΤΟ, για τη διεκπεραίωση των σχετικών ενεργειών μέσα στην παραπάνω προθεσμία.

Σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι είναι περισσότεροι από έναν τότε η ΕΛΕΤΟ θα χρειαστεί να επιλέξει η ίδια (μέσω του ΓΕΣΥ) ποια εργασία θα προτείνει στην EAFT για το σχετικό Βραβείο.

Σημειώνεται ότι Πρόεδρος της Κριτικής Επιτροπής θα είναι η Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της EAFT, Μέλος της ΕΛΕΤΟ, καθηγήτρια Πανεπ. Κύπρου **Μαριάννα Κατσογιάννου**.

K.B.

OROGRAMMA No 89, March – April 2008,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Epidavrou & Artemidos 6, GR-15125 MAROUSI GREECE

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Πίνακας του «Ο»)

Σε κάθε φύλλο του «Ο» ο Πίνακας Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το **Infoterm** (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

Ο παρακάτω κατάλογος υπάρχει και συνεχίζεται – με αντίστροφη σειρά – και στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ, στα «Ορολογικά νέα».

1. Συνέδριο **TOTH 2008** «Θεωρία και οντολογία: Θεωρίες και εφαρμογές» Anpney Γαλλίας, 5 και 6 Ιουνίου 2008 (Conférence TOTH 2008 Terminologie et ontologie: Théories et applications): <http://www.porphyre.org/toth/>
2. Εθνικό Συνέδριο της Ιταλικής Ένωσης Ορολογίας (Convegno nazionale dell'Associazione Italiana per la Terminologia) στις 5-7 Ιουνίου 2008 στο Πανεπιστήμιο της Καλαβρίας (Università della Calabria, Mail labdoc@unicat.it)
3. 13^η Εργομήγυρη για την Τυποποίηση της EURAS (Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Τυποποίησης), 16-18 Ιουνίου, Skoevde, Σουηδία (1st CALL FOR PAPERS for 13th EURAS Workshop on Standardisation, 16 – 18 June 2008, Skoevde, Sweden) (<http://www.euras.org>)
4. Συνέδριο «Σύγχρονα προβλήματα της ιστορίας και θεωρίας των ρομανικών γλωσσών», Μόσχα, 24-25 Ιουνίου 2008 (Colloque Problèmes contemporains de l'histoire et de la théorie des langues romanes" - Moscou (Russie) 24-25 juin 2008): Igor.SKOURATOV@univ-bpclermont.fr iv.skouratov@mail.ru
5. 3ο IATI – Θερινό Σχολείο TransIII: Η μετάφραση συναντά τη Διαχείριση, Βιέννη, 1-11 Ιουλίου 2008 (3rd IATI Summer School SummerTrans III: Translation meets Management", University of Vienna): SummerTrans III: <http://www.termnet.info/english/events/sumtrans2008.php>
6. Διεθνές Θερινό Σχολείο Ορολογίας, Βιέννη, 7-11 Ιουλίου 2008 με θέμα «Διαχείριση ορολογίας: Θεωρία, Πράξη και Εφαρμογές» (International Terminology Summer School 2008 (TSS 2008) «Terminology Management: Theory, Practice and Applications», 7-11 July, Vienna). INFO: <http://www.termnet.info/english/events/tss2008.php>
7. **TKE 2008** – 8^ο Διεθνές Συνέδριο Ορολογίας και γνωσιμηχανική – Διαχείριση οντολογιών και λεξικών πόρων 18-21 Αυγούστου 2008 (8th International conference on Terminology and Knowledge Engineering – Managing Ontologies and Lexical Resources) (http://uk.cbs.dk/forskning_viden/konferencer/tke2008)
8. Συνέδριο *Συνολική κατανόηση στα συγκείμενα της πολυγλωσσίας, της πολυτροπίας και των πολυμέσων* (Global Understanding in Multilingual, Multimodal and Multimedia Contexts – **GUM3C**), 22-23 August 2008, Bangor University, Wales (<http://www.gum3c.org>)
9. Σύνοδος του συνδέσμου Επιμελητών και Μεταφραστών της Μεσογείου «**METM 08**: Υποστηρίξη της Διεπιστημονικής Επικοινωνίας», Σπλιτ, Κροατία, 11-13 Σεπτεμβρίου 2008 (Mediterranean Editors and Translators Meeting 2008 (METM 08): Communication Support Across the Disciplines, 11-13 September 2008, Split, Croatia) – www.metmeetings.org/?section=metm08_call
10. 5^η Βαλκανική Συνδιάσκεψη "Standardization, Prototypes And Quality: A Means Of Balkan Countries' Collaboration", Σαζόπολη Βουλγαρίας, 15-16 Σεπτ. 2008, www.eneprot.gr.
11. *Συμπόσιο για την διαστημική ορολογία* στο πλαίσιο του 59^{ου} Διεθνούς Αστροναυτικού Συνεδρίου, 29 Σεπτεμβρίου – 3 Οκτωβρίου 2008, Γλασκόβη, Σκωτία, (Symposium on Space terminology, 59th International Astronautical Congress 29 September – 3 October 2008, Glasgow, Scotland – SOURCE : Danielle CANDEL dcandel@linguist.jussieu.fr)
12. Συνέδριο «Εκπαίδευση στην πολυγλωσσική και πολυμεσική επικοινωνία», Πανεπιστήμιο του Κεμπέκ, 1-3 Οκτωβρίου 2008 (Premier appel à communications – Colloque Formation à la communication multilingue et multimédia, 2008, Université du Québec en Outaouais – INFO: Blum@uqo.ca, <http://w3.uqo.ca/collnorm/>)

13. *Εβδομάδα Ορολογίας 2008*, 1-10 Οκτωβρίου (στον Καναδά) που θα περιλαμβάνει τις επιμέρους εκδηλώσεις:
1-3 Οκτ. 2008 : 6^ο Διαμερικανικό Σεμινάριο για τη διαχείριση των γλωσσών (IVe Séminaire interaméricain sur la gestion des langues)
1-3 Οκτ. 2008 : Συνέδριο Εκπαίδευση στην πολυγλωσσική και πολυμεσική επικοινωνία. Εφαρμογές και παραβάσεις των προτύπων
6 Οκτ. 2008 : Επιστημονική ημερίδα του Realiter)
7-8 Οκτ. 2008 : 4^η Σύνοδος κορυφής για την Ορολογία
9-10 Οκτ. 2008 : TAMA 2008.
14. *XI Ιβηροαμερικανικό Συμπόσιο Ορολογίας (RITerm 2008)*: "La terminología en el tercer milenio: hacia la adopción de buenas prácticas terminológicas" (Η Ορολογία και η τρίτη χιλιετία: προς την υιοθέτηση ορθών ορολογικών πρακτικών), Lima (Perú), 13-16 Οκτωβρίου 2008: (http://www.riterm.net/article.php?id_article=431)
15. «Διεθνές συνέδριο τεκμηρίωσης της γλώσσας και παράδοσης γλωσσών υπό εξαφάνιση με επίκεντρο τους Καλάς των Ιμαλαΐων», 7-9 Νοεμβρίου 2008, Διοργάνωση: ΑΠΘ. (nick.athanas8@hotmail.com ή ema@enl.auth.gr).
16. *Παγκόσμιο Συνέδριο σχετικά με τις γλώσσες της εξειδικευμένης μετάφρασης και διαπολιτισμικός διάλογος σε έναν Παγκοσμιοποιούμενο Κόσμο*, Αβάνα, Κούβα 8-13 Δεκεμβρίου 2008 (World Congress on Specialized Translation Languages and intercultural dialogue in a Globalizing World, Havana (Cuba), Dec. 8-13, 2008 <http://dti.unilat.org/cmte2008/>)
17. Διεθνές Συνέδριο «Γλώσσα για ειδικούς και ακαδημαϊκούς σκοπούς», 7-8 Φεβρουαρίου 2009, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Τμήμα Χημείας, Βούτες, Ηράκλειο, που διοργανώνουν οι Διδάσκοντες Σύγχρονων Γλωσσών Πανεπιστημίου Κρήτης. Πρόσκληση υποβολής εργασιών – Λήξη: 29 Ιουνίου 2008 (<http://LSPcrete.wordpress.com>).

K.B.

Για το «ΚΙΤΣ», περισσότερα...

Μετά την εύστοχη παρατήρηση του εκλεκτού μέλους της ΕΛΕΤΟ και τακτικού αναγνώστη του «Ο» καθηγητή ΕΜΠ Γιάννη Παππά ότι έλειπαν από το άρθρο παραπομπές σε σχετική βιβλιογραφία / αρθρογραφία, τον ευχαριστούμε και δίνουμε σε τούτο το φύλλο τις ακόλουθες πηγές, στις οποίες μπορεί ο αναγνώστης να βρει πιο αναλυτικά στοιχεία για το θέμα:

1. Στη Διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια **Wikipedia**: <http://en.wikipedia.org/wiki/Kitsch>
2. Στην εφημερίδα **ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ** της 29^{ης} Ιανουαρίου 2006, όπου αναλύεται η λέξη Kitsch με άρθρα όπως:
 - α. *Τελικά ... τι είναι κιτς*, του **Α. Κωτίδη**, καθ. Ιστορίας της Τέχνης στο ΑΠΘ
 - β. *Φοριέται το κιτς*, της **Ι. Παπαντωνίου**, σκηνογράφου-ενδυματολόγου
 - γ. *Κιτς και αρχιτεκτονική*, του **Π. Μαρτινίδη**, αρχιτέκτονος-Συγγραφέως
 - δ. και άλλα.
3. Λίγες πληροφορίες ακόμη για καλύτερη κάλυψη του θέματος: από τα γερμανικά λεξικά **DUDEEN** και **WAHRIG**.

Δ.Π.

Λεξικά στο Διαδίκτυο από την Termcat

Η **Termcat**, Κέντρο Ορολογίας που ιδρύθηκε το 1985 επί τη βάση συμφωνίας μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Γλωσσικής Πολιτικής και του Τομέα Πολιτισμού της Αυτόνομης Κυβέρνησης της Καταλωνίας και του Ινστιτούτου Καταλανικών Μελετών, δημοσιεύει στο Διαδίκτυο ένα *λεξικό όρων καλλιτεχνικού παπινάζ επί πάγου*. Πρόκειται για 107 όρους που παρατίθενται εκεί μαζί με τους αντίστοιχους *ισπανικούς, γαλλικούς και αγγλικούς*. Το λεξικό αυτό, που καταρτίστηκε με τις συμβουλές των ειδικών της Καταλανικής Ομοσπονδίας Χειμερινών Σπόρ, αποτελεί τμήμα της συλλογής «*Λεξικά στο Διαδίκτυο*» που είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο της Termcat (www.termcat.cat).

Η **Termcat** δημοσιεύει στο διαδίκτυο το *Λεξικό θαλάσσιων σπόρ*

με **963 όρους** μαζί με τους ορισμούς τους καθώς και τους αντίστοιχους όρους στα *ισπανικά, γαλλικά και αγγλικά*.

Το λεξικό περιλαμβάνει όρους *ιστιοπλοΐας, ιστιοσανίδας, θαλασσίου σκί, κωπηλασίας* κλπ.

Οι όροι περιλαμβάνονται στο **Γενικό Λεξικό των Σπορ** το οποίο η Τετκατ προβλέπει να δημοσιεύσει εφέτος και προέρχονται από τα ολυμπιακά λεξικά του 1992 (Ολυμπιακοί Αγώνες της Βαρκελώνης) δεόντως επικαιροποιημένα.

Θ.Β.

2008 έτος δίσεκτο

Παρετυμολογική σημασία του ελληνικού «δίσεκτον»

Είναι κατανοητή η δεισιδαιμονική ανησυχία που δοκίμασαν όλοι οι λαοί της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας των Καισάρων όταν το 46 π.Χ. τους άλλαξαν το χρονικό ρυθμό με νέο Ημερολόγιο και με διπλή ημερομηνία (**bis secta dies** = *δυο φορές έκτη ημέρα*), που δεν ήταν η τωρινή πρόσθετη του Φεβρουαρίου, αλλά η 24^η Φεβρουαρίου, 6 ημέρες πριν από την τότε Πρωτοχρονιά του Μαρτίου (**ante Calendas Martii** = *πριν από τις Καλένδες Μαρτίου*).

Η δεισιδαιμονία αυτή ενισχυόταν και από το γεγονός ότι ο Ρωμαϊκός Φεβρουάριος ήταν επίφοβος μήνας, αφού σ' αυτόν έκαναν και «καθαρούς» (**februa**). Στον Ελληνικό, όμως, κόσμο του Ρωμαϊκού Κράτους ο **bissectus** μήνας ή χρόνος ειπώθηκε και **βίσεκτος** (γραφόμενος έτσι και στα εκκλησιαστικά βιβλία), αλλά μεταγλωττίστηκε (σωστά) και στα ελληνικά ως «**δίσεκτος**», που ο λαός το έπιασε ως «**δίσεχτος**» και γρήγορα το συσχέτισε γλωσσικά με το «**δύστυχος**» και με όλο το πλήθος των δυσάρεστων λέξεων που αρχίζουν από **δυσ-** (*δύσκολα, δυστυχισμένα* κ.ά.)

Στην ελληνική λαογραφία δεν έχουμε μόνο έμμεσες μαρτυρίες, όπως αυτή που δίνει ο Ν. Πολίτης στις «Εκλογές των τραγουδιών» του:

«Κι εμπήκε χρόνος δίσεχτος και μήνας οργισμένος»
(Του νεκρού αδερφού, αρ. 92, στίχ. 19).

Έχουμε και άμεσες αντικαταστάσεις του **δίσεχτου** χρόνου με τον **δύστυχο**. Παραδείγματα από το ίδιο τραγούδι σε διαφορετικούς τόπους:

«τα ήρτε χρόνος δύστυχος, καιρός κατακαίμενος»
(Λαογραφία Α, Ανατ. Θράκη)

«Πέρασαν χρόνια δύστυχα»
(Λαογραφία Β, Εύβοια)

Υπάρχει, δηλαδή, γλωσσικός λόγος να φοβάται ο ελληνικός λαός τους **δίσεχτους** χρόνους επειδή τους ακούει και ως **δύστυχους**.

Βλέπε και: *Η Οδύσσεια των Ημερολογίων*, των **Σ. Θεοδοσίου** και **Μ. Δανέζη**, καθηγητών Αστροφυσικής Πανεπ. Αθηνών.

Δ.Π.

Δωρεάν Διαδικτυακό εργαλείο της LEXICON A.E.

διευκολύνει την ορθή εφαρμογή του προτύπου ΕΛΟΤ 743 (ISO 843)

Η μεταφραστική εταιρεία **LEXICON A.E.** – που κατ' επανάληψιν έχει υποστηρίξει, ως χορηγός, τα Συνέδρια της ΕΛΕΤΟ – έχει αναπτύξει ένα εργαλείο εφαρμογής των κανόνων μεταγραφής των ελληνικών χαρακτήρων με λατινικούς σύμφωνα με το Ελληνικό Πρότυπο **ΕΛΟΤ 743** (που είναι ταυτόσημο με το Διεθνές Πρότυπο ISO 843). Η χρήση του εργαλείου αυτού διατίθεται δωρεάν στην ιστοσελίδα: <http://www.lexicon.com.gr/el/tools/elot743.php>. Μπείτε, γράψτε το Ελληνικό κείμενο που θέλετε, επιλέξτε: «**Μεταγραφή σε ΕΛΟΤ 743**» και το κείμενό σας μεταγράφεται αυτόματα σε λατινικούς χαρακτήρες.

Σημειώνουμε ότι η εφαρμογή του ΕΛΟΤ 743 στις νέες ταυτότητες και διαβατήρια διέπεται από το **ΦΕΚ Β1440/18-10-2005** το οποίο προβλέπει (Άρθρο 2) επί λέξει τα εξής:

«...Το επώνυμο, το όνομα και το όνομα πατέρα αναγράφονται και με λατινικούς χαρακτήρες, με μεταγραφή σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛ.Ο.Τ. 743 που καθορίζεται από τη ΔΙΕΜ Φ. 06.5/Α 12167 από 28.9.1983 απόφαση του Υπουργού Προεδρίας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ Β' - 579). Τα ως άνω στοιχεία αναγράφονται κατά παρέκκλιση του προτύπου αυτού, μετά από αίτημα του ενδιαφερομένου, όπως αυτά είναι εγγεγραμμένα σε προηγούμενο ταξιδιωτικό ή άλλο έγγραφο ημεδαπής ή αλλοδαπής αρχής το οποίο ο αιτών υποχρεούται να επιδείξει. Η αρχή έκδοσης τηρεί φωτοαντίγραφο του

εγγράφου αυτού μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά...».

Ωστε, με την παραπάνω διαδικασία, αν έχετε ήδη καθιερωμένη λατινογράφηση του ονόματός σας (π.χ. σε επίσημα έγγραφα, πτυχία, λογαριασμούς κ.ά.) δεν θα υποχρεωθείτε να την αλλάξετε!

K.B.

Η πρόθεση αμφί

Στη Νεοελληνική γλώσσα η πρόθεση **αμφί** χρησιμοποιείται σπάνια έως καθόλου και μόνο στις σύνθετες λέξεις που πέρασαν από την Αρχαία Ελληνική γλώσσα στην ΝΕ· π.χ. αμφιβάλλω και τα παράγωγά του, αμφίβιος, αμφιβληστροειδής, Αμφιλοχία, κ.ά.

1. Σε σύνθεση με ρήματα είχε συχνά την έννοια του **ολόγυρα**: αμφιβαίνω, αμφιδιόνομαι, αμφίσταμαι, αμφεύω, κ.ά. Σε άλλες περιπτώσεις το σύνθετο ρήμα παίρνει άλλες έννοιες.
2. Η πρόθεση **αμφί** έχει συγγένεια με το **άμφω** και αρχική σημασία ήταν **από το ένα και από το άλλο μέρος**. Κατόπιν πήρε την έννοια του **ολόγυρα**.

Με αιτιατική, είχε την σημασία **ολόγυρα**:

Οι δ' **αμφί** Ατρείωνα διοτρεφέες = οι διοτρεφείς **ολόγυρα** από τον Ατρείωνα (Ομ.)

Στον Όμηρο, με την έννοια του **πάνω-κάτω, περίπου**:

Αμφί μέσον ημέρας = **περίπου** στο μέσο της ημέρας

Φροντίζω, έχω έννοια για κάτι:

Μέριμνα δ' **αμφί** πόλιν (Αισχ. 7 επί Θήβαις),

Μέσα και όσο κρατάει κάτι:

Αμφί τε άστυ έρδομεν ιερά θεοίς (Ομ. Λ) = τις θυσίες θα τις κάνουν **σε όλα τα μέρη που απλωνόταν** η πόλη

Ο νικών δε λοιπόν **αμφί** βίοντο = ο νικητής λοιπόν **για όσο διαρκεί** η ζωή του.

Με καθαρή γενική, είχε την σημασία **για, για κάτι**:

αιΐδεν **αμφ'** Άρεως φιλότητος = να τραγουδά **για** την αγάπη του Άρη (Ομ.)

Με τοπική δοτική είχε την σημασία **ολόγυρα**:

Αχαιοί έσταςαν **αμφί** Μενιοτιάδη = οι Αχαιοί στάθηκαν **ολόγυρα** από τον Μενιοτιάδη.

Η τοπική σημασία του **αμφί** πολλές φορές παραμερίζεται γιατί το ρήμα και τα συμφραζόμενα δίνουν άλλη σημασία:

1. Ουδέν φοβηθείς **αμφί** τη γυναικί = φοβάμαι
2. **Αναφορικά με κάτι: αμφί** δε θανάτω αυτής = **αναφορικά με το** θανάτό της

Στον Όμηρο εκτός του **αμφί** εμφανίζεται και ο τύπος **αμφίς** συντασσόμενο με όσες πτώσεις και το αμφί ως και με γενική αφαιρετική:

Μάλα δ' ώτα θυρηθ' έα **αμφίς** εκείνων = **μακριά** από εκείνους

Βιβλιογραφία: Παναγή Λορεντζάτου, *Ιστορικό Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*, Εκδ. Κακουλίδη, 1989

G.A.T.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Τα σύμπαντα...

Με αφορμή ερώτημα του μέλους της ΕΛΕΤΟ καθηγητή **Στέλιου Φραγκόπουλου** σχετικά με τον ελληνικό ισοδύναμο όρο του αγγλικού **multiverse** (λατ. **multiversum**) για τα πολλαπλά, ίσως άπειρα, σύμπαντα για τα οποία μιλάνε οι σημερινές θεωρίες «των πολλών συμπάντων» και αν θα έπρεπε σήμερα να λέμε **σύμπαν** το σύνολο των συμπάντων αυτών, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τα παρακάτω:

Ένας ορισμός της έννοιας είναι ο ακόλουθος:

*The **multiverse** (or **meta-universe**) is the hypothetical set of multiple possible universes (including our universe) that together comprise all of physical reality. The different universes within a **multiverse** are called **parallel universes***
[en.wikipedia.org/wiki/Multiverse \(science\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Multiverse_(science))

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

Το λατινικό **uni-versum** (**unus** + παθ. μετ. του ρήματος **vertere** = **(περι)στρέφω, μεταφράζω, μετατρέπω**) ελεύθερα σημαίνει «(όλα) **ως ένα**» σημαίνει δηλαδή **ενότητα**, δηλ. το σύνολο όλων των υπαρκτών πραγμάτων ως **ένα**.

Κατ' αναλογία το **multi-versum** (που δεν το έβγαλαν βέβαια οι λατίνοι, αλλά είναι νεολατινικό) θα σημαίνει «(όλα) **ως πολλά**», δηλαδή όλα υπάρχουν σε πολλά. Στην ουσία, όμως, σύμφωνα και με τον παραπάνω ορισμό, το **multiversum** αποδίδει την **ατομική έννοια**² «**multi-universum**» (κι ας μην χρησιμοποιείται αντίστοιχος όρος) αφού αποτελείται από πολλά σαν αυτό που ως τώρα λεγόταν και θεωρούνταν **universum**.

Το ελληνικό **σύμπαν** (ουδέτερο του επιθέτου **σύμπας** (= συν + πας) = **όλος μαζί**) σημαίνει επίσης **ενότητα**.

Στο Ίντερνετ είναι διαδεδομένη η απόδοση του **multiverse** με τον όρο **πολυσύμπαν**, που σύμφωνα με τον ορισμό του **multiverse** είναι **κατ' αναλογία** εύστοχο: αποτελείται από **πολλά** σαν αυτό που ως τώρα (με την κλασική θεώρηση) λέγαμε **σύμπαν** (μόνο που τώρα πλέον καθένα από αυτά είναι – σύμφωνα με αυτές τις θεωρίες – υποσύνολο του νέου «σύμπαντος» δηλαδή του **πολυσύμπαντος**).

Λογικά, δημιουργεί μικρότερο πρόβλημα η απόδοση **μετασύμπαν** (όπως λέγεται και στα αγγλικά παραπάνω ως **συνώνυμο: meta-universe**).

Συνοψίζοντας, κατ' αναλογία προς τους λατινικούς και αγγλικούς όρους, φαίνονται αναπόφευκτες οι αντιστοιχίες του παρακάτω πίνακα:

Λατινικός όρος	Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
universum	universe	σύμπαν
multiversum	multiverse, meta-universe	πολυσύμπαν, μετασύμπαν

ΣΗΜΕΙΩΣΗ – Εάν δεν δεσμευόμασταν καθόλου από τους ξενόγλωσσους όρους, θα ήταν ορολογικά ορθότερο να κάνουμε (αυτό, εξάλλου, που θα έπρεπε να κάνει και ο ξενόγλωσσος ονοματοθέτης, αλλά δεν το έκανε):

- **διεύρυνση** της έννοιας «**σύμπαν**» (και κατασημασθείς της με τον ίδιο όρο **σύμπαν**) ώστε αυτή να καλύπτει κάθε τι που θεωρούμε σήμερα ότι υπάρχει (δηλαδή αυτό που λέγεται σήμερα **multiversum**)
- **αναβαπτισμό** της (ως τώρα) στενής έννοιας «**σύμπαν**» με έναν άλλο όρο που δεν θα σήμαινε πια «όλα» αλλά «μέρος του συνόλου όλων», π.χ. με τον όρο **υποσύμπαν** και
- καθιέρωση των ισοδυναμιών:

universum	universe	υποσύμπαν
multiversum	multiverse, meta-universe	σύμπαν

Όμως, με δεδομένους, πλέον, τους ξενόγλωσσους όρους της **πρωτογενούς οροδοσίας** γίνεται εύκολα αντιληπτή η σύγχυση την οποία θα προκαλούσαν οι παραπάνω ισοδυναμίες...

2. Σύνομη ιστορία της «πλοκάδας»

Με αφορμή ερώτημα του μέλους της ΕΛΕΤΟ **Μιχάλη Καλλέργη** (Μεταφραστική υπηρεσία της Ευρ. Επιτροπής) σχετικά με τον ελληνικό όρο **πλοκάδα** ως ισοδύναμο όρο του αγγλικού **block**, παρουσιάστηκε στο ΓΕΣΥ η ακόλουθη ανασκόπηση του ιστορικού του όρου.

Η απόδοση του όρου **block**, όταν αυτός **κατασημαίνει** την έννοια:

«οριοθετημένη ομάδα στοιχείων π.χ. δεδομένων, εντολών προγράμματος ή και διατάξεων ή οργάνων που αντιμετωπίζονται - για κάποιο σκοπό - ως μία οντότητα»,

με τον ελληνικό όρο **πλοκάδα** ήταν αποτέλεσμα κοινής συζήτησης και συμφωνίας των δύο ομάδων **MOTO**³ και **TE48/OE1**⁴.

Η αρχική απόδοσή του, από την **TE48/OE1**, με τον όρο **ομάδα (δεδομένων)** κριθηκε, κάποια στιγμή, **προβληματική** διότι αύξανε περαιτέρω την ήδη υπάρχουσα στα ελληνικά **ομωνυμία** των εννοιών «**group**» και «**team**» (με την απόδοσή τους: **ομάδα**) και

² Υπενθυμίζεται ότι **ατομική έννοια** είναι η έννοια που καλύπτει (περιλαμβάνει στο πλάτος της) **ένα μόνο** αντικείμενο.

³ **MOTO**: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής "Τηλεπικοινωνίες" (ΤΕ-Τ), Συλλογικό Μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργεί με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στα πλαίσια επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

⁴ **ΕΛΟΤ/TE48/OE1**: Ομάδα Εργασίας 1 "Ορολογία Πληροφορικής" της Τεχνικής Επιτροπής ΕΛΟΤ/TE48 «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Πληροφοριών», του ΕΛΟΤ. Συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

δημιουργούσε προβλήματα στα συστήματα όρων της πληροφορικής και ιδιαίτερα των τηλεπικοινωνιών.

Αποφασίστηκε, λοιπόν, από τις δύο ομάδες, η **οροποίηση** της αρχαιοελληνικής λέξης **πλοκάς** (γεν. πλοκάδος, παράγωγο του ρήματος **πλέκω**) που σήμαινε «**πλεξούδα μαλλιών**» (η λέξη υπάρχει π.χ. στα λεξικά Δ. Δημητράκου και Liddell-Scott) σε σύγχρονη μορφή: **πλοκάδα** (στη νεοελληνική υπάρχει ως δεύτερο συνθετικό π.χ. στη λέξη **περι-πλοκάδα**). Σημειώνεται ότι στην επιλογή της λέξης συνεβάλε τόσο η **μορφο-φωνο-σημασιο-λογική ομοιότητά** της με τη λέξη **ομάδα** όσο και η – κατά τύχη – **φωνολογική ομοιότητα** του **θ** μεματος της λέξης με την προς αντιστοίχιση αγγλική λέξη (**/block/** – **/πλοκ/**).

Ακολούθησε πληθώρα κειμένων (προτύπων) όπου χρησιμοποιούνται όροι που περιέχουν την **πλοκάδα** και άλλες **συγγενικές λέξεις** (**παράγωγα** και **σύνθετα**) που προκύπτουν από αυτήν.

Στο ΓΕΣΥ παρουσιάστηκε και πολυσέλιδο έγγραφο στο οποίο περιλαμβάνονταν όλοι οι όροι τηλεπικοινωνιών και πληροφορικής (δηλαδή όροι που περιέχονται στις βάσεις όρων **TELETERM** και **INFORTERM**) που περιλαμβάνουν την **πλοκάδα** και **συγγενικές λέξεις** που προκύπτουν με παραγωγή ή σύνθεση από αυτήν. Όλοι οι όροι αυτοί είναι **377** και προέρχονται από **125 πηγές** – πρότυπα και άλλα τυποποιητικά έγγραφα. Στους όρους αυτούς εκτός από την **πλοκάδα** περιλαμβάνονται ως συνθετικά και οι ακόλουθες **συγγενικές λέξεις**:

πλοκάδα, μακροπλοκάδα, κυτταροπλοκάδα, ραδιοπλοκάδα, υποπλοκάδα, πλοκαδοεφαρμογή, πλοκαδοσχηματομορφή, πλοκαδικός, πολυπλοκαδικός, διαπλοκαδικός, πλοκαδοποίηση, πλοκαδοποιημένος, πλοκαδοπαγής, πλοκαδοτροπικός.

Παραδείγματα όρων:

Αγγλικός όρος	Ελληνικός όρος
data block	πλοκάδα δεδομένων
macroblock	μακροπλοκάδα
cell block	κυτταροπλοκάδα
radio block	ραδιοπλοκάδα
sub-block classification map	χάρτης ταξινόμησης υποπλοκάδων
block application channel	κανάλι πλοκαδοεφαρμογών
block pattern	πλοκαδοσχηματομορφή
block transfer	πλοκαδική μεταφορά
multi-block command	πολυπλοκαδική εντολή
interblock gap	διαπλοκαδικό διάκενο
blocking factor	παράγοντας πλοκαδοποίησης
blocked records	πλοκαδοποιημένες εγγραφές
block-based concept	πλοκαδοπαγής έννοια
block mode dialling	πλοκαδοτροπική επιλογή

Αυτά, για την ιστορία, την έκταση και τη σημασία της χρήσης της **πλοκάδας** και της οικογένειας λέξεων που προκύπτουν από αυτήν.

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»	
Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.	
Ιδιοκτήτης:	Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
Εκδότης:	Κ. Ε. Βαλεοντίης, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ
Σύνταξη:	Κ. Βαλεοντίης, Θ. Βαμβάκος, Κ. Ζερίτη, Μ. Καρδούλη, Α. Λάμπρου-Γκόνου, Ε. Λουπάκη, Ε. Μάντζαρη, Α. Νικολάκη, Δ. Παναγιωτάκος, Π. Πούγγουρας, Γ. Τσιάμας.
Εκδοτική Ομάδα:	Κ. Βαλεοντίης, Θ. Βαμβάκος, Α. Νικολάκη, Κ. Ζερίτη, Τ. Βαλεοντίη
Τηλέφωνα:	6974321009, 210-8662069
Τηλεμοιότητα:	210-8068299
ΗΛ-Ταχυδρομείο:	valeonti@otenet.gr
Ιστότοπος (όλα τα φύλλα):	http://sfr.ee.teiath.gr/eleto.htm
Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται παραπέρα επεξεργασία.	
Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας είναι στη διάθεση της Σύνταξης. Η Σύνταξη του «Ο» συνήθως δεν παρεμβαίνει, ούτε σχολιάζει.	
Επιτρέπεται ελεύθερα η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή ολόκληρου ή μέρους του «Ο» με μόνη υποχρέωση την αναφορά της πηγής.	